

личните вкусове на последния изпъкнатъ като главни ръководни принципи във едно историко-литературно дѣло, каквото е една история на съвременната българска литература, може само да се съжалява, че погрѣшенъ путь е избралъ прѣполагаемиятъ авторъ, за да постигне една цѣль, отъ която той неволно би се отдалечилъ по тоя начинъ, вместо да се приближава до нея.

И най-послѣ: на единъ обективенъ историкъ на съвременната ни литература се налага необходимостта да прѣоцѣни самостойно и безстрашно—като скъса съ всички изтѣркани литературно-критически легенди и прѣдрасаждѣци, завѣщани намъ отъ досегашната критика—главно отъ Д-ръ Крѣстева—всички домашни литературно-художествени цѣнности; но като посѣга дрѣзко тукъ-тамъ да развѣнчае при дадени случаи известни неприосновени литературни божества, нека историкътъ не бѫде прѣкалено строгъ къмъ ония „непризнати“ и полупризнати „таланти“ и по-слаби дарования, които тѣй или ииакъ сѫ проявили своя творческа индивидуалностъ или сѫ на путь да се оформятъ въ оригинални, свободно развиващи се писателски личности. Има млади наши поети и писатели, които работятъ повече отъ десетъ години по списанията, издаватъ не една и двѣ стихотворни сбирки или сборници съ разкази, за които—критиката и зѫбъ не е обѣлила, а ги е отминала съ високомѣрно мѣлчание. Разколебани въ собственото си призвание и въ творческата си дѣеспособностъ, голѣма частъ отъ тѣзи безшумно работещи труженици на литературната нива, прѣставатъ най-послѣ да пишатъ и загльхватъ въ печално и глухо запустение, като тихи, самотни храмове, въ чиито кандила отдавна е догорѣло маслото, а дворътъ имъ въ бурени е обрасълъ.

Ако бихъ билъ достоенъ да се заловя за подвига да пиша една история на най-новата българска литература (отъ 1850 г. до днесъ), азъ бихъ споменалъ поне съ по единъ-два реда десетки имена на живи мѣртавци—поети и писатели, които напълно заслужаатъ признаване и които отдавна безнадежно чакатъ своята справедлива оцѣнка—награда за свотѣ красиви юношески мечти, за миналите безсънни нощи, прѣкарани на работната маса⁴ прѣдъ лампата, съ перо въ ржка,—въ свѣтли блѣнове за романтиченъ животъ, за известностъ и слава . . .

Карнабатъ, 3 XII. 1920 г.

